

فصل دوازدهم

تربیت معلم و آموزش ضمن خدمت

(سازمان، قوانین و مقررات)

تهیه کننده : شهناز محمودزاده

به نام یکتا خالق
هستی بخش

فصل دوازدهم تربیت معلم و آموزش ضمن خدمت

■ اهمیت توجه به تربیت معلم از نظر اینکه:

✓ بهترین سرمایه گذاری است؛

✓ سابقه تاریخی که در مورد اهمیتی که برای تربیت معلم از اندیشمندان ایرانی موجود است؛

■ تا زمان تأسیس دارالمعلمین و دارالمعلمات در سال 1297 ش معلمان در مراکزی که به تربیت معلم اختصاص داشت تربیت نمی شدند.

■ در سال 1290 ش به منظور بالا بردن سطح سواد معلمان تهران کلاسهای مخصوص (آموزش ضمن خدمت) در مدرسه دارالفنون تشکیل شد.

■ در سال 1290 ش به موجب قانون اولین بار با اعزام 30 نفر برای تحصیل در خارج از کشور موافقت شد که نصف آنها برای تحصیل در رشته تعلیم و تربیت و معلمی در نظر گرفته شدند.

قانون تأسیس دارالمعلمین و دارالمعلمات در سال 1297 ش

- این مرکز دارای 2 شعبه ابتدایی و عالی بود.
- دوره تحصیل در شعبه ابتدایی 3 سال و شرط ورود به منوط به داشتن گواهینامه ششم بود.
- شعبه عالی 4 سال بود.
- دارالمعلمین عالی برای تربیت دبیر مورد نیاز دبیرستانها در سال 1307 پایه گذاری شد (نامهای دیگر آن در سالهای بعد دانشسرای عالی و دانشگاه تربیت معلم)
- دارالمعلمین عالی دارای دو قسمت علمی و ادبی بود
- قسمت علمی شامل ریاضیات، طبیعیات، فیزیک و شیمی
- قسمت ادبی شامل فلسفه، ادبیات، تاریخ و جغرافیا

قانون تربیت معلم و تأسیس دانشسراهای مقدماتی

■ مصوب 11 اسفند 1312

- براساس آن دولت مکلف شد از اول فروردین 1313 تا مدت 5 سال 25 باب دانشسرای مقدماتی و یک باب دانشسرای عالی دختران در تهران و در ولایات تأسیس کند و دانشسرای عالی پسران را تکمیل کند.
- عنوان های آموزگار و دبیر و هنرآموز و استاد در این قانون وضع شد.
- شرط ورود به دانشسراهای مقدماتی: داشتن تحصیلات سه ساله متوسطه
- شرط ورود به دانشسراهای عالی: داشتن گواهینامه کامل متوسطه
- دانشسراها شبانه روزی و مجانی بودند.

مراکز تأمین نیروی انسانی آموزش و پرورش :

■ دانشسرای کشاورزی و سایر مراکز تربیت معلم به منظور تربیت آموزگاران فنی برای دبیرستانهای

کشاورزی روستایی

■ دانشسرای تربیت بدنی: برای تربیت آموزگاران مخصوص دبستانهای کشور

■ دانشسرای عشایری: برای تربیت آموزگاران جهت تدریس در دبستانهای عشایری

■ دوره یک ساله تربیت معلم: شرط ورود داشتن دیپلم کامل متوسطه بود و به فارغ التحصیلان فوق دیپلم داده می شد.

■ مراکز تربیت مربی کودک: مخصوص بانوان بود و شرط ورود داشتن دیپلم کامل متوسطه بود.

■ تربیت معلم کودکان استثنایی: شرط ورود داشتن دیپلم کامل متوسطه و توفیق در امتحان ورودی بود.

■ سپاه دانش: جای تربیت معلم یک ساله را گرفت.

■ دانشسرای راهنمایی تحصیلی: مدت تحصیل 2 سال و دارای رشته های علوم

تجربی، ریاضی، علوم انسانی، حرفه و فن و زبان خارجی

■ مؤسسه تربیت معلم و تحقیقات تربیتی: به جای دانشسرای عالی و دارای سه

مؤسسه: تربیت دبیر، تربیت مدیر و راهنمای تعلیماتی و مؤسسه تحقیقات و مطالعات تربیتی

شد.

■ دانشگاه تربیت معلم: در مرداد 46 مجدداً دانشسرای عالی دایر شد و دارای 4

مؤسسه به شرح زیر بود:

- 1) مؤسسه تربیت دبیر،
- 2) مؤسسه تربیت مدیر و راهنمای تعلیماتی
- 3) مؤسسه تدریس ریاضیات
- 4) و مؤسسه تحقیقات و مطالعات تربیتی

■ در شهریور 53 دانشسرای عالی به دانشگاه تربیت معلم تغییر یافت.

مراکز مهم تربیت معلم پس از انقلاب اسلامی تا سال 77

■ دانشسراهای تربیت معلم 4ساله و 2ساله شبانه روزی
■ مراکز تربیت معلم (دوساله) فوق دیپلم دارای رشته های:

آموزش ابتدایی؛

ادبیات فارسی؛

زبان فارسی؛

هنر؛

علوم ریاضی؛

علوم اجتماعی؛

تربیت بدنی؛

علوم تجربی؛

علوم دینی و عربی؛

حرفه و فن؛

امور پرورشی؛

کودکان استثنایی.

■ مراکز تربیت معلم فنی و حرفه ای

■ دانشگاههای تربیت معلم و دانشکده های علوم تربیتی و تربیت

دبیردانشگاهها

- قانون متعهدان خدمت در آموزش و پرورش
- قانون معلمان، پزشکان و پیراپزشکان وظیفه
- تأمین معلم از طرق دیگر:
- ✓ سرباز معلم
- ✓ آموزشیاران نهضت
- ✓ حق التدریس به معلمان
- ✓ قراردادی و پیمانی
- ✓ دانشگاه‌های دیگر

آموزش ضمن خدمت

■ معلمان دوره های مختلف برای دانش اندوزی و کسب مهارتها و خودسازی به دو صورت آموزش می بینند:

1- آموزش پیش از خدمت (تحصیل در مراکز تربیت معلم)

2- آموزش ضمن خدمت

■ در آموزش ضمن خدمت از روشهای زیر استفاده می شود:

حضورى - نیمه حضورى - مکاتبه اى - خودآموزى - آموزش رادىوى و
تلویزیونى و اینترنتى و